

**Lösningförslag till tentamensskrivning i
SF1637, Differentialekvationer och transformeringar III.**
Tisdagen den 7 januari 2014, kl 0800-1300.

Del A

1. Befolkningen i en liten stad växer med en hastighet som är proportionell mot befolkningens mängd.

Den ursprungliga befolkningen på 500 personer har på 10 år växt med 10%.

Ställ upp en differentialekvation för befolkningens mängd och tillhörande villkor.

Det påstås att antalet personer i den lilla staden understiger 600 personer efter 20 år.

Undersök om påståendet är sant eller falskt.

Lösning:

Låt $P(t)$ vara befolkningens mängd vid tiden t . Låt vidare k vara proportionalitetskonstanten.

Vi erhåller då följande differentialekvation: $\frac{dP}{dt} = kP$.

Tillhörande villkor är $P(0) = 500$ och $P(10) = 500 \cdot 1,1$.

Den allmänna lösningen är $P(t) = Ce^{kt}$. Det återstår att bestämma konstanterna.

$$\begin{aligned} 500 &= P(0) = C & C &= 500 \\ \text{De givna villkoren ger oss följande system:} & & 500 \cdot 1,1 &= P(10) = Ce^{k10} & e^{k10} &= 1,1 & k &= \frac{1}{10} \ln 1,1 \end{aligned}$$

Befolkningens mängd vid tiden t är $P(t) = 500e^{\frac{1}{10} \ln 1,1 t} = 500 \cdot 1,1^{\frac{t}{10}}$.

Efter 20 år är befolkningens mängd $P(20) = 500 \cdot 1,1^2 = 605$.

Eftersom det finns 605 personer efter 20 år är påståendet falskt.

SVAR: Differentialekvation är $\frac{dP}{dt} = kP$ och villkoren är $P(0) = 500$ och $P(10) = 500 \cdot 1,1$.

Påståendet är falskt.

2. Låt $y = t^2$ vara en lösning till differentialekvationen $t^2 y'' - 3ty' + 4y = 0$, $t > 0$.

Bestäm den allmänna lösningen till differentialekvationen $t^2 y'' - 3ty' + 4y = 4t^2$, $t > 0$.

Lösning:

Vi använder reduktion av ordning. Sätt $y = t^2 z$. Insättning i den inhomogena differentialekvationen ger $t^2(t^2 z'' + 4tz' + 2z) - 3t(t^2 z' + 2tz) + 4t^2 z = 4t^2$.

Förenkla $t^4 z'' + t^3 z' = 4t^2$. Sätt $u = z$, $u' = z'$.

Insättning och omformning ger $tu'' + u' = 4t^{-1}$. Vi har erhållit en linjär differentialekvation av första ordningen vars vänstra led är en derivata $(tu)'' = 4t^{-1}$.

Integrera med avseende på t : $tu' = 4 \ln t + C_1$. Men $z = u = \frac{4 \ln t}{t} + \frac{C_1}{t}$.

Integrera med avseende på t : $z = 2 \ln^2 t + C_1 \ln t + C_2$.

Den sökta lösningen är $y = t^2 z = t^2(2 \ln^2 t + C_1 \ln t + C_2) = 2t^2 \ln^2 t + C_1 t^2 \ln t + C_2 t^2$.

Observera att den givna lösningen finns med.

SVAR: Den sökta lösningen är $y = 2t^2 \ln^2 t + C_1 t^2 \ln t + C_2 t^2$.

3. Den 2-periodiska funktionen f kan utvecklas i en cosinusserie och en sinusserie på intervallet $-1 < x < 1$.

Ange vad respektive serie konvergerar mot för $x = 0$ då $f(x) = x^2 + 5$, $0 < x < 1$

Lösning:

Respektive serie kommer att konvergera mot $\frac{f(0+) + f(0-)}{2}$.

I fallet med cosinuserien blir detta: $\frac{0^2 + 5 + 0^2 + 5}{2} = 5$.

I fallet med sinuserien blir detta: $\frac{0^2 + 5 - (0^2 + 5)}{2} = 0$.

SVAR: Cosinuserien konvergerar mot 5 och sinuserien konvergerar mot 0 för $x = 0$.

4. Lös begynnelsevärdesproblemet $xy + 4y = x^4y^2$, $x > 0$, $y(1) = 1$.

Ange även lösningens existensintervall.

Lösning:

Den givna differentialekvationen är av Bernoulli typ.

Omförma till $xy^{-2}y' + 4y^{-1} = x^4$.

Sätt $z = y^{-1}$, $z' = -y^{-2}y'$. Insättning ger $-xz' + 4z = x^4$, $z' - 4x^{-1}z = -x^3$.

Vi har fått en linjär differentialekvation av ordning ett.

Den löses med hjälp av integrerande faktor. Multiplicera med $e^{-4x^{-1}dx} = e^{-4 \ln x} = x^{-4}$.
 $x^{-4}z' - 4x^{-5}z = -x^{-1}$. Observera att vänstra ledet är en derivata.

Vi får $(x^{-4}z)' = -x^{-1}$. Integrera med avseende på x : $x^{-4}z = C - \ln x$.

Substitutionen ger $x^{-4}y^{-1} = C - \ln x$. Bestäm konstanten. Villkoret ger $C = 1$.

Den sökta lösningen är $y = \frac{1}{x^4(1 - \ln x)}$ vilken ej är definierad för $x = 0$ och $x = e$.

Lösningens existensintervall skall innehålla $x = 1$. Vi får $\{x : 0 < x < e\}$.

SVAR: Begynnelsevärdesproblemet lösning är $y = \frac{1}{x^4(1 - \ln x)}$

Dess existensintervall är $\{x : 0 < x < e\}$.

5. Bestäm och klassificera de kritiska punkterna till systemet:

$$\begin{cases} x' = 2x^2 - y^2 - 4 \\ y' = x + y \end{cases}$$

Lösning:

Bestäm först de kritiska punkterna (de stationära lösningarna).

För de kritiska punkterna är hastighetsvektorn lika med nollvektorn.

Hastighetsvektorn $\mathbf{X} = \begin{pmatrix} x' \\ y' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2x^2 - y^2 - 4 \\ x + y \end{pmatrix}$.

Vi erhåller följande icke-linjära ekvationssystem:

$$\begin{cases} 0 = 2x^2 - y^2 - 4, & y^2 = 4 \\ 0 = x + y, & x = -y \end{cases}$$

De kritiska punkterna är: $(x = -2, y = 2)$ och $(x = 2, y = -2)$.

För att klassificera de kritiska punkterna studeras dessa lokalt. Vi kan då antingen införa ett nytt koordinatssystem med origo i den kritiska punkten och ta med den linjära delen av systemet eller direkt bestämma Jacobimatrisen i den kritiska punkten. Vi väljer det senare.

Hastighetsvektorn $\mathbf{X} = \begin{pmatrix} x' \\ y' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2x^2 - y^2 - 4 \\ x + y \end{pmatrix}$ ger oss Jacobimatrisen $g(\mathbf{X}) = \begin{pmatrix} 4x & -2y \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$.

Insättning av respektive punkt ger oss en matris, vars egenvärden avgör typ och stabilitet. Egenvärdena λ till en matris $\mathbf{A}$ erhålles ur ekvationen $\det(\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I}) = 0$.

Punkten $(-2,2)$ ger $\mathbf{g}(-2,2) = \begin{pmatrix} -8 & -4 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$ och vi får

$$0 = \begin{vmatrix} -8-\lambda & -4 \\ 1 & 1-\lambda \end{vmatrix} = \lambda^2 + 7\lambda - 4 = \left(\lambda + \frac{7}{2}\right)^2 - \frac{49}{4} - 4 = \left(\lambda + \frac{7}{2}\right)^2 - \frac{65}{4}.$$

Egenvärdena är $\lambda = \frac{-7 \pm \sqrt{65}}{2}$.

Reella egenvärden med olika tecken innebär instabilitet och det är en sadel.. Detta gäller även för det icke-linjära systemet.

Punkten $(2,-2)$ ger $\mathbf{g}(2,-2) = \begin{pmatrix} 8 & 4 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$ och vi får

$$0 = \begin{vmatrix} 8-\lambda & 4 \\ 1 & 1-\lambda \end{vmatrix} = \lambda^2 - 9\lambda + 4 = \left(\lambda - \frac{9}{2}\right)^2 - \frac{81}{4} + 4. \text{ Egenvärdena är } \lambda = \frac{9 \pm \sqrt{65}}{2}.$$

Positiva reella egenvärden. Detta innebär instabilitet och det är en nod.

Detta gäller även för det icke-linjära systemet.

SVAR: $(-2,2)$ är en sadel och därmed instabil. och $(2,-2)$ är en instabil nod.

6. Bestäm utgående från definitionen fouriertransformen av $f(t) = \frac{1}{2}, -1 < t < 1$.
0, för övrigt

Undersök om $\hat{f}(\omega)$ är kontinuerlig.

Lösning:

Insättning i definitionen ger

$$\hat{f}(\omega) = \int_{-1}^1 f(t)e^{-i\omega t} dt = \int_{-1}^1 \frac{1}{2} e^{-i\omega t} dt = \left\{ \frac{e^{-i\omega t}}{-2i\omega} \right\}_{-1}^1 = \frac{e^{-i\omega} - e^{i\omega}}{-2i\omega} = \frac{\sin \omega}{\omega}$$

$$\hat{f}(0) = \int_{-1}^1 f(t) dt = \int_{-1}^1 \frac{1}{2} dt = 1$$

Fouriertransformen för den givna funktionen är $\hat{f}(\omega) = \frac{\sin \omega}{\omega}, \omega \neq 0$.
1 $\omega = 0$

Vi undersöker kontinuiteten.

$$\lim_{\omega \rightarrow 0} \hat{f}(\omega) = \lim_{\omega \rightarrow 0} \frac{\sin \omega}{\omega} = \{\text{MacLaurinutveckla}\} = \lim_{\omega \rightarrow 0} \frac{\omega + O(\omega^3)}{\omega} = \lim_{\omega \rightarrow 0} (1 + O(\omega^2)) = 1$$

SVAR: Fouriertransformen av den givna funktionen är $\hat{f}(\omega) = \frac{\sin \omega}{\omega}, \omega \neq 0$
1 $\omega = 0$

och den är kontinuerlig.

Del B

7. I en populationsmodell är den **relativa** tillväxthastigheten, som funktion av tusentalet djur, $P(t)$, ett förstgradspolynom, nämligen en konstant minus antalet djur gånger en annan konstant. Konstanterna är positiva. Modifiera nu denna modell genom att ta hänsyn till att ett konstant antal djur, h , försäljes per tidsenhet. Dessutom kommer ett konstant antal djur, k , att införskaffas per tidsenhet. Ställ upp en matematisk modell för ovanstående. Låt därefter konstanterna vara 5, 1, 7 respektive 3. Studera långtidsbeteendet för alla startvärden, $P(0) = P_0$, på populationen.

Kommer populationen att dö ut för några startvärden? Bestäm i så fall tidpunkten för detta.

Lösning:

Den **relativa** tillväxthastigheten är $\frac{1}{P} \frac{dP}{dt} = a - bP$, där konstanterna a och b är positiva.

Omformning ger $\frac{dP}{dt} = P(a - bP)$.

Nu modifieras modellen enligt ovan till: $\frac{dP}{dt} = P(a - bP) - h + k$.

De givna konstanterna insättes: $\frac{dP}{dt} = P(5 - P) - 7 + 3 = P(5 - P) - 4 = (P - 1)(4 - P)$.

Denna differentialekvation har de stationära lösningarna: $P = 1$ och $P = 4$.

Vi gör en kvalitativ analys av den autonoma differentialekvationen.

$P > 4$ $\frac{dP}{dt} < 0$. Funktionen avtar.

$1 < P < 4$ $\frac{dP}{dt} > 0$. Funktionen växer.

$0 < P < 1$ $\frac{dP}{dt} < 0$. Funktionen avtar.

Då $P_0 > 1$ kommer funktionen att gå mot 4 då t växer obegränsat.

Då $P_0 < 1$ kommer funktionen att gå mot 0 då t växer obegränsat.

Detta innebär att populationen kommer att dö ut.

Då $P_0 = 1$ förändras ej funktionen då t växer obegränsat. (Stationär lösning.)

Då $P_0 = 4$ förändras ej funktionen då t växer obegränsat. (Stationär lösning.)

Vi bestämmer tidpunkten då populationen blir noll. Vi behöver lösa differentialekvationen.

Den uppställda differentialekvationen, $\frac{dP}{dt} = (P - 1)(4 - P)$, är separabel.

Konstantlösningarna är redan avklarade. Omformning ger $\frac{1}{(P - 1)(4 - P)} \frac{dP}{dt} = 1$.

Partialbråksuppdelning av den rationella funktionen: $\frac{1}{3(P - 1)} + \frac{1}{3(4 - P)} \frac{dP}{dt} = 1$.

Integration och hyfsning ger: $\ln \left| \frac{P - 1}{4 - P} \right| = 3t + \ln |C_1|$, $\frac{1 - P}{4 - P} = C e^{3t}$.

$P(0) = P_0$ ger att $C = \frac{1 - P_0}{4 - P_0}$ vilket insatt ovan ger $\frac{1 - P}{4 - P} = \frac{1 - P_0}{4 - P_0} e^{3t}$.

Populationen har dött ut då $P = 0$ vilket ger $e^{3t} = \frac{4 - P_0}{4(1 - P_0)}$, $t = \frac{1}{3} \ln \frac{4 - P_0}{4(1 - P_0)}$.

SVAR: Då $P_0 > 1$ kommer funktionen att gå mot 4 då t växer obegränsat.

Då $P_0 = 1$ förändras ej funktionen då t växer obegränsat.

Då $P_0 < 1$ kommer funktionen att gå mot 0 då t växer obegränsat.

Populationen har dött ut då $t = \frac{1}{3} \ln \frac{4 - P_0}{4(1 - P_0)}$.

8. Vad menas med en fundamental mängd av lösningar till den homogena differentialekvationen $x^2 y' + axy + by = 0$, $x > 0$?

Låt $y_1(x) = x^2 + x^3$, $y_2(x) = 3x^2 + 2x^3$, $y_3(x) = 7x^2$ och $y_4(x) = 5x^2 - 6x^3$ vara lösningar till den homogena differentialekvationen $x^2 y' + axy + by = 0$, $x > 0$.

Ange dess fundamental mängd. Vidare är $y_p(x) = x \ln x$ en partikulärlösning till den inhomogena differentialekvationen $x^2 y' + axy + by = f(x)$, $x > 0$.

Bestäm den inhomogen differentialekvationen.

Ange dess allmänna lösning.

Lösning:

En fundamental mängd av lösningar är mängden av linjärt oberoende lösningar till den homogena differentialekvationen.

Antalet är lika med ordningen hos differentialekvationen. I detta fall två.

En fundamental mängd av lösningar byggs upp av $y_a(x) = x^2$ och $y_b(x) = x^3$.

Vi får mängden $\{x^2, x^3\}$.

Nu över till att bestämma differentialekvationen.

Vi startar med den homogena differentialekvationen.

Insättning av $y_a(x) = x^2$ och $y_b(x) = x^3$ den homogena differentialekvationen ger: systemet:

$$x^2 2 + ax 2x + bx^2 = 0 \quad 2 + a2 + b = 0 \quad 2 + a2 + b = 0 \quad b = 6$$

$$x^2 6x + ax 3x^2 + bx^3 = 0 \quad 6 + a3 + b = 0 \quad 4 + a = 0 \quad a = -4$$

Vi bestämmer nu högerledet i den inhomogena differentialekvationen.

$$f(x) = x^2 \frac{1}{x} - 4x \ln x + x \frac{1}{x} + 6x \ln x = 2x \ln x - 3x$$

Den sökta inhomogena differentialekvationen är $x^2 y' - 4xy + 6y = 2x \ln x - 3x$.

Dess allmänna lösning ges av summan av allmänna homogena lösningen och en partikulärlösning. Vi får $y = y_a + y_p = c_1 x^2 + c_2 x^3 + x \ln x$.

SVAR: En fundamental mängd av lösningar ges av $\{x^2, x^3\}$.

Den inhomogena differentialekvationen är $x^2 y' - 4xy + 6y = 2x \ln x - 3x$.

Den allmänna lösningen är $y = c_1 x^2 + c_2 x^3 + x \ln x$

9. För det linjära systemet $\mathbf{X}' = \mathbf{A}\mathbf{X}$, där $\mathbf{A}$ är en 2x2-matris gäller att $\mathbf{A}$'s egenvärden är sammanfallande och endast en linjärt oberoende egenvektor erhålles.

Bestäm formen på de två linjärt oberoende lösningarna samt ange hur de kan bestämmas.

Låt vidare $\mathbf{M}$ vara en fundamentalmatris till det homogena systemet.

Härled en partikulärlösning till det inhomogena systemet $\mathbf{X}' = \mathbf{A}\mathbf{X} + \mathbf{F}$.

Tillämpa ovanstående för att bestämma den allmänna lösningen

$$\text{till systemet } \mathbf{X}' = \begin{pmatrix} 4 & -4 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \mathbf{X} + \begin{pmatrix} 4e^{2t} \\ 0 \end{pmatrix}.$$

Lösning:

Låt $\mathbf{A}$'s egenvärde vara λ och tillhörande egenvektor vara $\mathbf{K}$.

En lösning är då $\mathbf{X}_1 = \mathbf{K}e^{\lambda t}$. Vi antar den andra lösningen på formen $\mathbf{X}_2 = e^{\lambda t}(\mathbf{M}t + \mathbf{L})$.

Insättning i systemet $\mathbf{X}' = \mathbf{A}\mathbf{X}$ ger $e^{\lambda t}\lambda(\mathbf{M}t + \mathbf{L}) + e^{\lambda t}\mathbf{M} = e^{\lambda t}(\mathbf{A}\mathbf{M}t + \mathbf{A}\mathbf{L})$.

Omformning ger: $\mathbf{M} = (\mathbf{A}\mathbf{M} - \lambda\mathbf{M})t + \mathbf{A}\mathbf{L} - \lambda\mathbf{L}$.

Observera att $\mathbf{M} = \mathbf{I}\mathbf{M}$ och $\mathbf{L} = \mathbf{I}\mathbf{L}$, där $\mathbf{I}$ är enhetsmatrisen.

Vi får följande ekvation: $\mathbf{M} = (\mathbf{A} - \lambda\mathbf{I})\mathbf{M}t + (\mathbf{A} - \lambda\mathbf{I})\mathbf{L}$.

Identifiering ger systemet: $t^1: (\mathbf{A} - \lambda\mathbf{I})\mathbf{M} = \mathbf{0}$

$$t^0: (\mathbf{A} - \lambda\mathbf{I})\mathbf{L} = \mathbf{M}$$

Vi ser att $\mathbf{M}$ är en egenvektor och vi sätter den lika med $\mathbf{K}$.

För att härleda en partikulärlösning till det inhomogena systemet $\mathbf{X}' = \mathbf{A}\mathbf{X} + \mathbf{F}$ utgår vi från den allmänna lösningen till det homogena systemet.

Den kan skrivas med hjälp av fundamentalmatrisen $\mathbf{X}_h = \mathbf{C}$.

Ansätt partikulärlösningen som $\mathbf{X}_p = \mathbf{U}(t)$.

Insättning i det inhomogena systemet ger $\mathbf{U}'(t) + \mathbf{U}(t) = \mathbf{A}\mathbf{U}(t) + \mathbf{F}$.

Omforma ekvationen: $\{\mathbf{U}'(t) - \mathbf{A}\mathbf{U}(t)\} + \mathbf{U}(t) = \mathbf{F}$.

$\mathbf{U}(t) = \mathbf{A}\mathbf{U}(t)$, ty varje kolonn i fundamentalmatrisen är en lösning till $\mathbf{X}' = \mathbf{A}\mathbf{X}$.

$\{\mathbf{U}'(t) - \mathbf{A}\mathbf{U}(t)\} + \mathbf{U}(t) = \mathbf{F}$ övergår i $\mathbf{U}'(t) = \mathbf{F}$.

Multiplitera med inversen till fundamentalmatrisen från vänster: $\mathbf{U}'(t) = \mathbf{F}$.

Integrera med avseende på t : $\mathbf{U}(t) = \int \mathbf{F} dt$.

En partikulärlösning är $\mathbf{X}_p = \int \mathbf{F} dt$.

Nu över till systemet $\mathbf{X}' = \begin{pmatrix} 4 & -4 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \mathbf{X} + \begin{pmatrix} 4e^{2t} \\ 0 \end{pmatrix}$. Här skall två linjärt oberoende lösningar till det homogena systemet samt en partikulärlösning till det inhomogena systemet bestämmas.

Först bestäms egenvärdena till matrisen $\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 4 & -4 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$.

$0 = \begin{vmatrix} 4 - \lambda & -4 \\ 1 & -\lambda \end{vmatrix} = \lambda^2 - 4\lambda + 4 = (\lambda - 2)^2$, $\lambda_{1,2} = 2$. Det är ett multipelt egenvärde.

Bestäm tillhörande egenvektor. $\begin{pmatrix} 4 - 2 & -4 \\ 1 & 0 - 2 \end{pmatrix} \mathbf{K} = \mathbf{0}$, $\mathbf{K} = \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix}$.

En lösning är $\mathbf{X}_1 = e^{2t} \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix}$.

Den andra lösningen är på formen $\mathbf{X}_2 = e^{2t}(\mathbf{M}t + \mathbf{L})$, där $\mathbf{M} = \mathbf{K} = \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix}$.

$\mathbf{L}$ bestäms ur ekvationen $\begin{pmatrix} 4 - 2 & -4 \\ 1 & 0 - 2 \end{pmatrix} \mathbf{L} = \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix}$, $\mathbf{L} = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$.

De två linjärt oberoende lösningarna är $\mathbf{X}_1 = \begin{pmatrix} 2e^{2t} \\ e^{2t} \end{pmatrix}$ och $\mathbf{X}_2 = \begin{pmatrix} (2t+1)e^{2t} \\ te^{2t} \end{pmatrix}$.

Nu över till en partikulärlösning. En fundamentalmatris skrivs $\mathbf{X}_p = \begin{pmatrix} 2e^{2t} & (2t+1)e^{2t} \\ e^{2t} & te^{2t} \end{pmatrix}$.

Inversen är $\mathbf{X}_p^{-1} = -e^{-4t} \begin{pmatrix} te^{2t} & -(2t+1)e^{2t} \\ -e^{2t} & 2e^{2t} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -te^{-2t} & (2t+1)e^{-2t} \\ e^{-2t} & -2e^{-2t} \end{pmatrix}$.

$$\mathbf{U}(t) = \begin{pmatrix} -te^{-2t} & (2t+1)e^{-2t} & 4e^{2t} \\ e^{-2t} & -2e^{-2t} & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -4t \\ 4 \end{pmatrix} \quad \text{integrera } \mathbf{U}(t) = \begin{pmatrix} -2t^2 \\ 4t \end{pmatrix}.$$

$$\mathbf{X}_p = (t)\mathbf{U}(t) = \begin{pmatrix} 2e^{2t} & (2t+1)e^{2t} & -2t^2 \\ e^{2t} & te^{2t} & 4t \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} (4t^2 + 4t)e^{2t} \\ 2t^2 e^{2t} \end{pmatrix}$$

SVAR: För härledningarna se ovan.

De två linjärt oberoende lösningarna är $\mathbf{X}_1 = \begin{pmatrix} 2e^{2t} \\ e^{2t} \end{pmatrix}$ och $\mathbf{X}_2 = \begin{pmatrix} (2t+1)e^{2t} \\ te^{2t} \end{pmatrix}$.

En partikulärlösning är $\mathbf{X}_p = \begin{pmatrix} (4t^2 + 4t)e^{2t} \\ 2t^2 e^{2t} \end{pmatrix}$.

10. Bestäm den 2π -periodiska lösningen till $y(t) + 2y(t - \pi) = \sin t$, $-\pi < t < \pi$.

Ledning: Ansätt lösningen till att vara en fourierserie.

Lösning:

Vi ansätter $y(t) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos nt + b_n \sin nt)$.

$$y(t) = \sum_{n=1}^{\infty} (-na_n \sin nt + nb_n \cos nt)$$

$$y(t - \pi) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos n(t - \pi) + b_n \sin n(t - \pi)) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n (-1)^n \cos nt + b_n (-1)^n \sin nt)$$

Insättning i ekvationen ger:

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-na_n \sin nt + nb_n \cos nt) + 2 \sum_{n=1}^{\infty} (a_n (-1)^n \cos nt + b_n (-1)^n \sin nt) = \sin t$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} ((-na_n + 2b_n (-1)^n) \sin nt + (nb_n + 2a_n (-1)^n) \cos nt) + a_0 = \sin t$$

$$a_0 = 0$$

$$-na_n + 2b_n (-1)^n = 0, n > 1 \quad a_0 = 0$$

Identifiering ger: $nb_n + 2a_n (-1)^n = 0, n > 1 \quad a_n = b_n = 0, n > 1$.

$$-a_1 - 2b_1 = 1, n = 1$$

$$b_1 - 2a_1 = 0, n = 1$$

$$a_1 = \frac{-1}{5}, b_1 = \frac{-2}{5}$$

Den sökta lösningen är $y(t) = -\frac{1}{5} \cos t - \frac{2}{5} \sin t$.

SVAR: Den 2π -periodiska lösningen är $y(t) = -\frac{1}{5} \cos t - \frac{2}{5} \sin t$.